

Giải bài tập SGK Lịch sử 9:

Bài 22: Cao trào cách mạng tiến tới tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945

(trang 89 SGK Lịch Sử 9): Đảng Cộng sản Đông Dương chủ trương thành lập Mặt trận Việt Minh trong hoàn cảnh nào?

Trả lời:

- Cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai đã bước sang năm thứ ba. Sau khi chiếm phần lớn lục địa châu Âu, tháng 6-1941, phát xít Đức đã mở cuộc tấn công Liên Xô, thế giới đã hình thành hai trận tuyến, một bên là các lực lượng dân chủ do Liên Xô đứng đầu và một bên là khối phát xít Đức, I-ta-li-a, Nhật Bản. Trong nước, thực dân Pháp câu kết chặt chẽ với phát xít Nhật để bóc lột nhân dân Đông Dương.
- Vì vậy, ngay từ đầu Đảng ta đã xác định cuộc đấu tranh của nhân dân ta đã là một bộ phận trong cuộc đấu tranh của các lực lượng dân chủ.
- Trước tình hình đó, sau 30 năm hoạt động ở nước ngoài, Nguyễn Ái Quốc đã về nước để lãnh đạo cách mạng, triệu tập Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương tại Pác Bó (Cao Bằng) từ ngày 10 đến ngày 19-5-1941 để kịp thời đề ra đường lối lãnh đạo cách mạng trong tình hình mới.

(trang 89 SGK Lịch Sử 9): Vì sao Nhật phải đảo chính Pháp?

Trả lời:

- Đầu năm 1945, Chiến tranh thế giới thứ hai bước vào giai đoạn kết thúc, nước Pháp được giải phóng. Chính phủ Đờ-Gôn trở về Pa-ri.
- Ở mặt trận Thái Bình Dương, phát xít Nhật bị nguy khốn trước đòn tấn công dồn dập của quân Anh - Mĩ cả ở trên biển và trên bộ.
- Quân Pháp ở Đông Dương ráo riết chuẩn bị, chờ thời cơ để giành lại địa vị thống trị cũ.

=> Tình thế trên buộc Nhật phải đảo chính Pháp, nhằm độc chiếm Đông Dương.

(trang 89 SGK Lịch Sử 9): Quân Pháp ở Đông Dương đã thất bại ra sao?

Trả lời:

- Đêm 9-3-1945, Nhật đảo chính Pháp trên toàn Đông Dương.
- Mặc dù đã có sự chuẩn bị trước, nhưng quân Pháp chống cự rất yếu ớt, chỉ sau vài giờ nổ súng đã nhanh chóng đầu hàng.

- Chiếm được Đông Dương, Chính phủ Nhật hoàng tuyên bố trao trả độc lập giả hiệu rồi ra sức vơ vét, thống trị và bóc lột nhân dân ta.

Câu 1 (trang 91 SGK Sử 9): Đảng Cộng sản Đông Dương đã có những chủ trương và khẩu hiệu gì để đẩy phong trào cách mạng tiến tới?

Lời giải:

Chủ trương:

- Xác định kẻ thù chính, cụ thể, trước mắt và duy nhất của nhân dân Đông Dương lúc này là phát xít Nhật.
- Ra chỉ thị “Nhật – Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta”.
- Phát động một cao trào “Kháng Nhật cứu nước”.

Khẩu hiệu:

- Thay khẩu hiệu “đánh đuổi phát xít Nhật – Pháp” bằng khẩu hiệu “đánh đuổi phát xít Nhật”.
- Đưa ra khẩu hiệu “thành lập chính quyền cách mạng” và khẩu hiệu “Phá kho thóc, giải quyết nạn đói”.

Câu 2 (trang 91 SGK Sử 9): Mặt trận Việt Minh ra đời đã có tác dụng như thế nào đến cao trào kháng Nhật, cứu nước?

Lời giải:

Mặt trận Việt Minh ra đời ngày 19-5-1941. Chỉ sau một thời gian ngắn, tổ chức này đã có uy tín và ảnh hưởng sâu rộng trong nhân dân.

Lực lượng chính trị:

- Các đoàn thể cứu quốc được xây dựng khắp cả nước, mạnh nhất là ở Cao Bằng. Đến năm 1942 khắp chín châu của Cao Bằng đều có Hội cứu quốc. Các ủy ban Việt Minh tỉnh Cao Bằng và ủy ban Việt Minh liên tỉnh Cao - Bắc - Lạng được thành lập. Năm 1943, Ủy ban Việt Minh liên tỉnh Cao – Bắc – Lạng lập 19 ban xung phong “Nam tiến” để liên lạc với Căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai và phát triển lực lượng cách mạng xuống các tỉnh miền xuôi.
- Tập hợp các tầng lớp nhân dân khác như sinh viên, học sinh, trí thức, tư sản dân tộc vào mặt trận cứu nước.

Lực lượng vũ trang:

- Đội du kích Bắc Sơn phát triển lên thành Cứu quốc quân tiến hành công tác vũ trang tuyên truyền gây dựng cơ sở chính trị trong quần chúng ở các tỉnh Thái Nguyên, Tuyên Quang, Lạng Sơn.
- Ngày 22-12-1944, Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân được thành lập. Vừa thành lập, đội đã đánh thắng liên tiếp hai trận ở Phay Khắt và Nà Ngần (Cao Bằng).

=> Tất cả những thay đổi trên cho thấy Mặt trận Việt Minh đời đã tạo nên sức mạnh tổng hợp thúc đẩy cao trào kháng Nhật cứu nước phát triển mạnh mẽ.